

การนำระบบศาลภาษีมาใช้ในประเทศไทย

นายอชิป จิตต์สำเร็จ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๕

ISBN 974-560-683-9

ศูนย์วิทยุกระจายเสียง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015162

I1752068x

Adaptation of Tax Court System to Thailand

Mr. Athip Chitsamreung

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำระบบศาลภาษามาใช้ในประเทศไทย

โดย

นายอธิป จิตต์สำเร็จ

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา นิมมานเหมินทร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

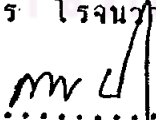

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จตุร อุบลุศย์)

..... กรรมการ
(ดร. อริญ ธรรมโน)

..... กรรมการ
(นายไพจิตร โรจนวานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา นิมมานเหมินทร์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์
ชื่อนิสิต
อาจารย์ที่ปรึกษา
ภาควิชา
ปีการศึกษา

การนำระบบศาลภาษีมาใช้ในประเทศไทย
นายอธิป จิตต์สำเร็จ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา นิมมานเหมินทร์
นิติศาสตร์
๒๕๒๔

บทคัดย่อ

เนื่องด้วยกระบวนการทางเศรษฐกิจ พาณิชยกรรมได้พัฒนาก้าวหน้าไปเป็นอันมากทำให้ข้อพิพาทในเรื่องภาษีอากรระหว่างประชาชนผู้เสียภาษีกับเจ้าหน้าที่ประเมินภาษีของรัฐทวีจำนวนมากขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้น กระบวนการยุติธรรมทั้งในชั้นตอนของฝ่ายบริหารคือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของกรมสรรพากร และศาลไม่อาจอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้แก่คู่กรณีได้อย่างเต็มที่ เพราะขั้นตอนการพิจารณาทั้งในชั้นคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และศาลใช้เวลานานมาก ประกอบทั้งบุคคลที่ประกอบเป็นคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ประกอบด้วยข้าราชการระดับสูงซึ่งมีงานประจำมากทำให้ไม่สามารถอุทิศเวลาอย่างเต็มที่ในการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้เสียภาษีได้ สำหรับกระบวนการทางด้านศาลสถิตย์ยุติธรรมนั้น อาจพิจารณาได้ว่ากระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทในคดีนั้นไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้พิจารณาวินิจฉัยคดีภาษีซึ่งต้องการความรวดเร็วและความประหยัด ประกอบทั้งสมควรจะพิจารณาจัดหาผู้พิพากษาที่มีความรู้และความเข้าใจกฎหมายภาษีอากรและมีความรู้ทางด้านธุรกิจ เชิงปฏิบัติ เพื่อให้สามารถพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทภาษีได้อย่างละเอียดรอบคอบ

เมื่อได้พิจารณาจุดบกพร่องต่าง ๆ ในการพิจารณาคดีภาษีของประเทศไทยแล้ว ทำให้เกิดแนวความคิดว่าจะทำอย่างไรจึงจะทำให้คดีภาษีได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็ว สะดวก ประหยัด และยุติธรรมแก่คู่กรณีให้มากที่สุด ซึ่งจากแนวความคิดนี้ทำให้ผู้เขียน

ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำระบบศาลภาษีมาใช้ในประเทศไทย" ขึ้น เพื่อเสนอ
วิถีทางอันเหมาะสมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาข้อพิพาททางภาษีให้อำนวยความเป็นธรรม
แก่ประชาชนให้ได้มากที่สุด

ในการดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ปรากฏว่ามีอุปสรรคอย่างมากในการ
รวบรวมเอกสารประกอบการค้นคว้า โดยเฉพาะเอกสารภาษาไทยนั้นแทบจะเรียกได้ว่าไม่
มีเลย จะมีก็แต่เฉพาะรายงานการเดินทางไปปฏิบัติงานศาลยุติธรรมในต่างประเทศของผู้พิพาก
ษาศาลยุติธรรมเท่านั้นแต่ก็เป็นรายงานค่อนข้างรวบรัด เอกสารประกอบการค้นคว้าที่ดีเป็น
หลักของการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้คือหนังสือ World Tax Series ของ Harvard
Law School ซึ่งได้เรียบเรียงกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติในเรื่องภาษีอากรไว้
โดยจำแนกเป็นระบบภาษีอากรของแต่ละประเทศ หนังสือประกอบการค้นคว้าอีกเล่มหนึ่งที่
สำคัญคือหนังสือ The United States Tax Court (1981) จากหนังสือภาษาต่าง
ประเทศที่กล่าวมานี้ทำให้สามารถวิเคราะห์กระบวนการอุทธรณ์คดีภาษีอากรของต่างประเศ
ได้ค่อนข้างละเอียดโดยจัดลำดับหัวข้อให้เป็นไปตามลำดับเพื่อสะดวกแก่การศึกษาค้นคว้า

เมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการยุติธรรมในการพิจารณาคดีภาษีของต่าง
ประเทศกับประเทศไทยแล้ว อาจพิจารณาสรุปได้ว่าสมควรจัดตั้งศาลภาษีขึ้นในประเทศไทย
เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทยให้ทันกับสภาพเศรษฐกิจการค้าที่กำลังพัฒนา
ไปอย่างรวดเร็ว ศาลภาษีนี้นี้มีหลักสำคัญ ๒ ประการคือ ต้องประกอบด้วยผู้พิพากษาที่มี
ความชำนาญและเจตนาทางค่านกฎหมายภาษีอากรและธุรกิจเชิงปฏิบัติ และในการพิจารณ
คดีภาษีนั้น ต้องมีวิธีพิจารณาความโดยเฉพาะ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วแก่คู่กรณี

ขอเสนอแนะในการเสนอให้นำระบบศาลภาษีมาใช้ในประเทศไทยนี้ ผู้เขียน
พิจารณาแล้วมีความเห็นว่าจะช่วยในการขจัดอุปสรรคที่ปรากฏอยู่ในด้านพาณิชย์กรรมและการ
พัฒนาเศรษฐกิจ และจะส่งผลดีต่อประชาชนและ เศรษฐกิจของประเทศไทยที่สุด

Thesis Title Adaptation of Tax Court System to Thailand
 Name Mr. Athip Chitsamrerng
 Thesis Adviser Assistant Professor Kanchana Nimmanhaemin
 Department Law
 Academic Year 1981

Abstract

Our national economy and commerce have developed so much so that tax disputes between taxpayers and State's tax assessment officials are on the increase and becoming complicated. The juridical system, as far as the Revenue Department's tax appellate committee and the court of law are concerned, cannot yet render proper justice to either party to the disputes because each step of the juridical process is time-consuming and secondly, because the high-ranking officials are much tied up with their own work, making it impossible for them to devote full time to taxpayers' appeals. The court's juridical proceedings, which are currently employed in handling general legal cases, are clearly not suitable for tax disputes, which have to be settled with the least delay and minimum cost to taxpayers. To achieve this objective, it is recommended that qualified judges with knowledge of tax laws and business practices be employed in sitting in on tax cases.

In view of the inadequacies of the Thai juridical process for tax cases, a question has arisen as to what procedure should be adopted to make certain that settlement of tax disputes be conducted with speed and economy, as well as with due justice to the parties concerned. The question has inspired the writer with the idea of preparing this thesis under the title of "Adaptation of Tax Court System To Thailand." The aim of the thesis is to propose a method suitable for the judgement of tax disputes to ensure utmost fairness to the public.

In the course of research for this thesis, the writer encountered much difficulty since books and document on the subject, particularly those in the Thai language, could hardly be found locally. The available documents in Thai were only those reports on observation tours abroad as written by judges of the Ministry of Justice and they were rather brief. Among the documents used as the basis for preparing this thesis are: "World Tax Series" by Harvard Law School. These books describe in detail practical and systematic procedures relating to the tax system of each country. Another book providing related valuable information is "The United States Tax Court (1981)." These foreign language publications contain information which helped greatly in the analysis of the appellate procedures involving tax cases in various countries, as they classify different subjects in orderly relations convenient for study.

From comparative studies of the juridical proceedings on tax cases in foreign countries and those in Thailand, it may be concluded that there still is the need to set up a tax court in Thailand in order to develop the Thai juridical process to keep pace with the rapid growth of national economy and commerce. Operation of the tax court should be based on these two principles: The court must be composed of judges who possess the knowledge and understanding of tax laws and business practices to enable them properly to determine tax cases; and secondly, a separate type of proceedings has to be adopted for tax disputes for speedy conclusion of the cases and convenience of the disputing parties.

In the writer's opinion, introduction of the tax court system to Thailand will help much to cut down obstacles confronting trade and economic developments and will eventually benefit the people and national economy as a whole.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร. อริญ ธรรมโน รองอธิบดีกรมสรรพสามิตและท่านอาจารย์ไพจิตร โรจนวานิช รองอธิบดีกรมสรรพากร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์และสละเวลาเป็นธุระในการตรวจวิทยานิพนธ์จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ กาญจนา นิมมานเหมินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษาอย่างดีเยี่ยม ตั้งแต่การวางโครงเรื่อง จัดสรรหนังสือที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้เขียนใช้ประกอบการค้นคว้า ไปจนกระทั่งถึงกับได้สละเวลาอย่างมากตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ทุกบททุกตอนด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์ ดร. ชินวุธ สุนทรสีมะ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์ ประจำองค์การสหประชาชาติ ที่กรุณาเป็นธุระและให้คำแนะนำในการเรียบเรียงหัวข้อวิทยานิพนธ์และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี

อนึ่งบุคคลที่เป็นแรงสนับสนุนอย่างยิ่งทั้งทางด้านความคิด กำลังกายและกำลังใจจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จมาได้คือ บิดาและมารดาของผู้เขียน ซึ่งผู้เขียนขอประกาศเกียรติคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณสำหรับการช่วยเหลือและให้คำแนะนำจาก คุณเจริญ สฤติमानนท์ ผู้อำนวยการกอง กองภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรมสรรพากร อาจารย์ สมศักดิ์ จันทนะศิริ ผู้ตรวจราชการ กระทรวงการคลัง คุณจรัส สาระนาท อธิบดีรองอธิบดีกรมศุลกากร คุณอาภรณ์ นารอดลือก นิติกรพิเศษ กองนิติการ กรมสรรพากร คุณปณิตดา ชำวันดี วิทยากร สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ผู้ซึ่งได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเป็นอย่างดี จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี

บุคคลที่ได้กล่าวนามมานี้ ล้วนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เขียน
ตลอดมา การช่วยเหลือและสนับสนุนนี้เอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เขียนเกิดกำลังใจและ
สามารถเรียบเรียงวิทยานิพนธ์จนสำเร็จภายในระยะเวลาอันสั้น ส่วนดีของวิทยานิพนธ์
นี้อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาค้นคว้า เรื่องเกี่ยวกับการอุทธรณ์คดีภาษีอากรทั้งกระ
บวนการทางด้านบริหารและตุลาการ เรื่องการนำระบบศาลภาษีมาใช้ในประเทศไทย จึง
เป็นผลโดยตรงจากความเมตตากรุณาของท่านผู้ที่ได้กล่าวนามมาแล้วทุกท่าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๒. กระบวนการยุติธรรมในกรณีขัดแย้ง เรื่องภาษีอากรของไทยในปัจจุบัน	๔
๓. กระบวนการยุติธรรมในกรณีขัดแย้ง เรื่องภาษีอากรของต่างประเทศ	๒๔
๔. การดำเนินการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของฝ่ายบริหารต่อศาล	๕๕
๕. ข้อเสนอแนะในการนำระบบศาลภาษีมาใช้ในประเทศไทย	๑๓๐
บรรณานุกรม	๑๕๕
ประวัติ	๑๕๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย